

Mottagare
Socialnämnden

Remiss. En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30)

Förslag till beslut

- Socialnämnden godkänner förslaget yttrande gällande En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (DS 2024:30) och sänder det som sitt remissvar till Socialdepartementet.
- Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Sammanfattning

Remissen ”En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas DS 2024:30” syftar till ett förslag på en ny lag som ger socialnämnder befogenhet att ingripa tidigare när barn och unga riskerar negativa utvecklingsbanor, såsom kriminalitet eller missbruk, även utan samtycke från vårdnadshavare eller barnet självt. Lagen syftar till att ge stöd och skydd till barn och unga i riskzonen, minska kriminalitet och förebygga behovet av mer ingripande åtgärder som tvångsvård enligt LVU. Den nya lagen föreslås heta lagen om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (LIV).

Ärendebeskrivning

Den nya lagen LIV som föreslås består av sex övergripande områden med tidiga insatser som kan ske utan samtycke från barn och vårdnadshavare. Socialnämnden, ska enligt förslaget, kunna fatta beslut om öppna insatser som innefattar såväl barn som vårdnadshavare även om de motsätter sig det.

Om socialnämnden har bedömt att finns behov av insatser utan samtycke så kan föräldrar åläggas att vidta specifika åtgärder för att stödja barnet, inspirerat av den danska modellen med föräldraförelägganden. Det kan exempelvis handla om att föräldrar ska delta i olika former av behandlingsprogram eller att de ska närvara på föräldramöten i skolan.

Av förslaget framgår att även barn kan få föreskrifter om skolgång, fritidsaktiviteter, praktik, nykterhet eller att vara hemma vid bestämda tider. Efterlevnaden av beslut kan kontrolleras genom drogtestar och i vissa fall elektronisk övervakning (exempelvis fotboja).

Vidare föreslås att det kan införas ekonomiska eller sociala konsekvenser vid bristande följsamhet till föreskriften. Det föreslås inga straffrättsliga påföljder vid bristande följsamhet. De ekonomiska konsekvenserna som föreslås är vitesföreläggande istället för indragna bidrag (bostadsbidrag, barnbidrag) som man provat i Danmark.

Slutligen så innehåller utredningen förslag om att socialnämnden får skyldighet att kalla vårdnadshavare till samtal inom 24 timmar om deras barn misstänks för brott.

Bedömning

Lagförslaget ger socialtjänsten fler verktyg att agera tidigt för att förebygga problem hos barn och unga. Samtidigt innebär det en utökad arbetsbörda och nya utmaningar, särskilt vad gäller rättssäkerhet, samarbete med familjer och resursbehov. Förslaget bedöms medföra betydande risker för rättsosäkerhet om det inte införs tydliga riktlinjer och rättssäkerhetsgarantier. För att minska dessa risker gör Socialförvaltningen bedömningen att det bör finnas tydliga kriterier för när insatser får beslutas utan samtycke, möjlighet för barn och vårdnadshavare att överklaga samt en tydlighet och transparens i hur beslut fattas och på vilka grunder.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, Remiss En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30).

Yttrande, Remiss. En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30).

Remissmissiv, Remittering av promemorian En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30).

Promemoria DS 2024:30: En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas.

Socialförvaltningen

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

Socialdepartementet (enligt anvisning missiv), diariern S2024/02012.
Kvalitetschef Öystein Berge